

BEDRÄGERIER

Anders Stenberg & Måns Jennehag – Kommunpoliser

2025-09-17

Dagens agenda

- Statistik
- Tillbakablick – nuläge
- Info. om olika typer av bedrägerier
- Pengarna tillbaka?
- Tänk på detta! (förebyggande åtgärder)
- Frågor

2024 års nationella statistik

- Brottsvinsterna i "vishing" under helåret 2024 uppgick till **427 miljoner** kronor, vilket var en minskning med **40 procent** i jämförelse med helåret 2023. (7,5 miljarder uppskattat på totalen 2023).
- Fakturabedrägerier ökade kraftigt under 2024. Antalet anmälningar ökade med **23 procent**. Det är framförallt fakturabedrägerier där ingen kontakt skett mellan bedragaren och den brottsutsatte innan fakturan skickades, (drabbar främst småföretagare).
- Bedrägerier med betalkort är fortsatt den kategori som står för de flesta anmälningarna till polisen. Det vanligaste tillvägagångssättet är bedrägerier där gärningspersonen inte har tillgång till själva kortet. Dessa brott står för närmare 40 procent av det totala antalet anmälda bedrägerier. (Kortuppgifterna kommer man åt genom dataintrång, nätfiskemail och kampanjer, olovlig avläsning av kortdata, så kallad "skimming").

Region Mitt

- Ca. 21 000 bedrägeribrott anmäldes under 2024
- Anmälda bedrägeribrott ökade med 4 procent jämfört med 2023
(Minskade dock med 4 procent i Polisområde Gävleborg).
- Anmälda "Vishingen" (telefonbedrägerier) minskade med 21 procent jämfört med 2023
Totalt 714 anmälda i region mitt.
- Brottsvinsterna är stora och ger större vinstmarginal än vad narkotikaförsäljningen genererar/år
- Brottsvinsterna genererar konflikter inom kriminella kretsar
- Närmare hälften av de inblandade i dödligt skjutvapenvåld kan kopplas till bedrägeribrott

Hur såg det ut förut?

- Banken hade pengarna – Bankrån
- Värde transporter körde runt med pengarna – Värde transportrån
- Kontanter i plånboken - Fickstölder

Hur ser det ut idag?

- Pengarna finns på våra konton – ej fysiskt på oss
- Det är vi själva som har nyckeln dit – Bank-ID, bankdosa
- Inloggning till banken sker digitalt – fysisk träff behöver inte vara nödvändigt
- DÄRFÖR har telefonbedrägerierna ökat, eftersom vi har blivit mer digitaliserade och lever i ett mer eller mindre kontantlöst samhälle

1. Romansbedrägeri

- Startar ofta via en kontakt på sociala medier och/eller dejtingplattformar
- Personen utger sig för att ha hög status – ex. militär/läkare – arbetar ofta utomland
- Kontakten kan pågå under en längre tid där mycket smicker och kärlekslöften ingår
- En dag händer något – personer behöver plötsligt pengar
- Mest kvinnor som är utsatta men även män utsätts för romansbedrägeri

2. Annonnsbedrägeri

- Många köper begagnat via internet – det vet bedragaren som t.ex. annonserar ut en vara till ett bra pris men varan finns inte på riktigt
- Bilar/husbilar – mobiltelefoner – hörlurar
- Betalning sker – men ingen vara levereras
- Betala aldrig för en vara utan att först ha sett den i verkligheten och betala inte heller i förskott för en vara!

Forts. annonsbedrägeri

- Tänk efter en gång extra om du uppmanas att göra betalningen till någon annan än den du köper varan från
- Är det DU som säljer en vara, se till att få betalt!
- Betalning med Swish – syns på en gång på kontot
- Om pengar ska överföras – se till att de kommer in på **DIN** bank, inte bara lämnat köparens konto

3. Kapade sociala medier

- Bedragaren tar kontrollen över dina sociala medier (Facebook, Messenger, WhatsApp m.m.) genom att kapa ditt konto
- Skickar meddelande till dina kontakter, som tror att det är du
- Du blir uppmanad av din vän eller familjemedlem att exempelvis klicka på en länk, Swisha till någon person, betala för ett köp
- AI-tekniken gör det svårare för oss att förhindra att bli utsatt

Forts. kapade sociala medier

- Ex. att barn skickar meddelande till sina föräldrar om hjälp med betalning i olika former

- **Kontakta din vän/familjemedlem och kontrollera detta via en annan kanal!**

4. Vishing – telefonbedrägerier

- Kontakten sker genom telefonsamtal – ofta till äldre personer
- Bedragaren presenterar sig ofta som en person med hög förtroendeställning (ex. en tjänsteman från banken, inkassoföretag, Polisen.)
- Kan även vara från ex. telefonoperatörer, butiker etc.
- Påstår att det till exempel har tagits lån eller köp i ditt namn. Summan är ofta mycket hög!
- Det är alltid bråttom!

Forts. vishing – telefonbedrägerier

- Erbjuds att få hjälp med det pågående bedrägeriet, genom att uppmanas logga in på Bank-ID eller bankdosa
- ”Då vill jag att du loggar in via ditt Bank-ID eller med din bankdosa”
- När du loggar in på ditt Bank-ID har bedragaren redan ”klivit före i kön”, genom att vara beredd med inloggning på bankens hemsida och med ditt personnummer
- Personuppgifter finns tillgängliga på internet
- Information om bank – under samtalet

Forts. vishing – telefonbedrägerier

- Kontakter sker inte enbart via telefonsamtal, utan även via e-post och SMS
- Bild på bedrägeri-SMS
- Ta det lugnt!
- Sök på numret – varning om bedrägeri
- Ring **INTE** upp!

Hej!

Det har nu skapats ett nytt BankID för dig.
Var detta inte du? Vänligen kontakta oss
genast via [08-551 214 77](tel:08-55121477)

Mvh
BankID

Polisen

Forts. vishing – telefonbedrägerier

- Försöker stressa fram en reaktion. Detta pågår NU! Det måste stoppas NU! Måste agera NU!
- Våra bästa tips!
 - Ta det lugnt!
 - Tänk efter ordentligt, vad är det personen i telefonen vill mig?
 - Arbetar bankerna så här?
 - Arbetar inkassoföretag så här?
 - Arbetar Polisen så här?
 - Arbetar något företag så här?

5. Fysisk vishing - telefonbedrägerier

- Samma modus som föregående + fysiskt besök i hemmet
- Information om att bankpersonal/Polis eller liknande kommer hem för att exempelvis hämta kontokort och kod
- Får ett besök = blir av med pengar och värdesaker!

6. Spoofade telefonnummer

- ”Jag svarar aldrig på dolt nummer” – det vet bedragarna
- Bedragarna kontrollerar vilket nummer som ska visas i din display på telefonen – via app
- Bedragarna använder nummer till t.ex. bank eller polis som uppringande nummer, allt för att vara övertygande
- Om du är osäker – lägg på och ring tillbaka på ett nummer som du själv tar reda på

Nya trender?

- Snabbt utveckling
 - Falska låneerbjudanden
 - Investeringsbedrägerier
 - "Dubbelbedrägerier"
 - Falska myndighetskontakter
-
- 1. Kontakta bank
 - 2. Gör en polisanmälan
 - 3. Meddela finansinspektionen

7. Pengar tillbaka?

- Från banken? – Oftast inte, beror på användaransvar
- Från försäkringsbolag – Oftast inte, ex hemförsäkring täcker inte bedrägeribrott
- Brottsoffermyndigheten – Nej, täcker inte bedrägeri

Tänk på detta!

- Banken, Polisen, Inkasso eller liknande ber ALDRIG folk att logga in på sitt Bank-ID eller bankdosa
- Banken, Polisen, Inkasso eller liknande vill INTE ha ditt kontokort och pinkod!
- Logga ALDRIG in på Bank-ID eller bankdosa när någon annan ber dig om det!

Bedragaren går före din egna inloggning och du öppnar ditt konto för bedragaren!

Tänk på detta!

- Släpp aldrig in någon i ditt hem som du inte vet vem det är
- Be personer legitimera sig, som vill komma in till dig
- Klicka ALDRIG på en länk som du får skickad till dig, via sms, mail eller på annat sätt – om du är osäker på vem avsändaren är
- Blockera okända telefonnummer
- Skaffa hemligt telefonnummer/ta bort ditt telefonnummer från internet. Då blir det inte lika lätt att söka upp dig
- Med tanke på AI- skaffa ett "kodord" inom familjen

Tänk på detta!

- Förvara ALDRIG din pinkod tillsammans med ditt kontokort
- Lägg på luren vid misstanke om brott!
- Du behöver INTE vara artig mot någon som vill komma åt dina pengar!
- Bedrägeriformeln kan te sig olika, men bedragaren vill alltid samma sak, ha din pengar!

Skulle du ge ut din hemnyckel till en okänd person, om han/hon bad om att få den?

Bank-ID och bankdosa är nyckeln till dina konton

Det är ingen annan än DU som ska ha tillgång till den

Förebyggande mot bedrägerier

- Prata med varandra om olika typer av bedrägerier. Berätta gärna det som du har hört om idag!
- Läs på om hur Banken söker kontakt med sina kunder!
- Läs på hur Inkassoföretag söker kontakt med privatpersoner!

Besök polisens hemsida och läs på hur du skyddar dig mot olika typer av bedrägerier

- www.polisen.se/bedrageri

www.polisen.se/bedrageri

- **Försök inte lura mig**

- Utbildning om hur äldre personer kan skydda sig mot bedrägerier.
- https://www.youtube.com/watch?v=H5b_UMy2o9k&list=UUDLsDasGDrwlg8F8IM6Gxzw&index=2

- **Prata med nära och kära om bedrägerier**

- Du kan förebygga att dina nära och kära inte blir lurade! Ta några minuter och prata med dem om bedrägerier.

Tre svenskar gripna i Portugal

Publicerad 16 sep 2025 kl 14.02
Uppdaterad kl 14.59

Tre svenska män har gripts i en stor insats i Portugal, meddelar polisen.

De misstänks ha varit med och lurat äldre på 100 till 150 miljoner kronor.

– De har roffat åt sig så mycket pengar de kan, säger utredningsledaren Johan Sangby.

Gripandet har skett inom ett samarbete mellan svensk, spansk och portugisisk polis med hjälp av Europol.

– Det känns jätteroligt och tillfredsställande att de är gripna och att vi har haft en stor framgång i ärendet, säger Johan Sangby, utredningsledare för det svenska arbetet i insatsen.

De tre svenskarna är män mellan 20 och 30 år. De är misstänkta för penningtvätt och samöre med kriminella nätverk. Alla tre är kända av polisen sedan tidigare och har dömts för liknande brott.

En av svenskarna greps i Lissabon och de andra två på Algarvekusten i södra [Portugal](#).

Ytterligare 60 personer är misstänkta för inblandning i brotten och har också gripts i Portugal. De gripna svenskarna tros ha haft ledande roller inom nätverket.

Utredningen har pågått i drygt ett års tid. Johan Sangby flaggar för att fler gripanden kan komma att ske kopplat till härvan.

Kan ha stulit flera miljoner per gång

Den misstänkta brottsligheten började 2023 och har gått ut på att bedragarna har ringt och sms:at ett stort antal personer, främst äldre, för att lura dem på pengar.

Över tusen målsäganden har lurats att ladda ner programvara på datorn, varpå bedragarna har kunnat fjärrstyra datorerna och lurat till sig stora summor pengar. Enligt polisen rör det sig om 100 till 150 miljoner kronor.

– Oftast är det så att man blivit av med alla pengar man har. Det beror på, men bedragarna brukar roffa åt sig så mycket pengar man kan, det kan röra sig om 10 000 kronor till flera miljoner per gång, säger Johan Sangby.

Nu fortsätter utredningen i jakt på övriga misstänkta.

– Vi har bra spår efter de andra, säger Sangby.

Tack för att ni lyssnade!

- Frågor?